

Valsts prezidenta Egila Levita runa diskusijā “Latvija un Eiropas Padome – šodienas izaicinājumi un skats uz nākotni” par godu 25. gadadienai kopš Latvijas iestāšanās Eiropas Padomē

Publicēts: 10.02.2020.

Egils Levits

Ārlietas

Godātie kolēģi un draugi!

Kā pirms mirkļa teica A. Teikmaņa kungs, Eiropas Padome (EP) ir organizācija, kuras primārais uzdevums ir nodrošināt un attīstīt tiesiskuma standartus. 1949. gadā, kad tika nodibināta EP, tas tika darīts speciāli ar šo nolūku kā pretstats tai Eiropas daļai, kas toreiz atradās Padomju Savienības ietekmes sfērā, lai konsolidētu šos standartus un parādītu, ka mēs neesam “tā” daļa, bet mums ir savas kopīgās vērtības. EP balstījās un balstās joprojām uz tiesiskuma un demokrātijas vērtībām, un tā apvieno tikai tās valstis, kas izpilda šos priekšnoteikumus. Arī dažas Rietumeiropas valstis kā savulaik Turcija, Portugāle, Grieķija un Spānija varēja kļūt par EP dalībvalstīm tikai pēc tam, kad tās šos standartus izpildīja. Tās bija valstis, kas EP pievienojās vēlāk – nevis pēc dibināšanas, bet pēc standartu izpildīšanas. Pēc 1989. gada nāca klāt arī visas tās valstis, kas tika jaundibinātas vai atjaunotas pēc Padomju Savienības sabrukšanas. Kopumā, EP bija pirmā un līdz šim arī ir vienīgā organizācija, kas apvieno tikai demokrātiskas valstis visas Eiropas mērogā, nevis tikai Eiropas Savienības (ES) mērogā.

Tomēr jāredz arī tas, ka paplašināšanās rezultātā ne vienmēr šie principi tika ļoti strikti ievēroti. Arī to, ar ko EP Parlamentārās Asamblejas Latvijas delegācija ir nodarbojusies pēdējā laikā, ne visas valstis ņem vērā. Kamēr es strādāju Eiropas Cilvēktiesību tiesā, sevišķas problēmas bija ar Turciju un Krieviju. Šodien problēmas primāri ir ar Krieviju, bet arī ar Turciju un citām valstīm.

Es teiktu, ka tagad EP vairs nav tik viendabīga kā pirms 1989. gada, un tas nozīmē, ka mēs, Latvija, pārstāvam to EP daļu, kas ļoti strikti iestājas par šīm vērtībām, kas ir EP pamatā.

Latvija jau vienreiz rotācijas kārtībā prezidēja EP no 2000. gada novembra līdz 2001. gada maijam. Pēc trim gadiem, 2023. gadā, mums atkal būs iespēja uzņemties šo atbildību.

Šajā sudraba – 25. gadu – jubilejā esmu aicinājis kopā tos, kuri toreiz bija klāt 1995. gada 10. februārī. Visus tos, kuri gan toreiz, gan vēlāk ir devuši savu pienesumu Latvijas līdzdalībai EP, un, protams, tos, kuri to dara tagad. Šis ir neliels, pārskatāms loks, kur ir pārstāvētas dažādu mūsu valsti reprezentējošu amatpersonu paaudzes, bet mēs visi kopā esam devuši savu pienesumu EP.

Gan G. Andrejeva kungs, gan V. Birkava kungs aprakstīja laiku toreiz, kā tas bija, kad Latvija, iestājoties EP, faktiski ieguva “biļeti” ceļā uz ES. ES varēja vairs nepārbaudīt šos standartus, to jau bija izdarījusi EP.

Šodien mūsu loma ir mainījusies. Mēs paši veidojam šos standartus šeit, Latvijā. Veidojam savu likumdošanu, šos standartus arī uzturam, demonstrējam un palīdzam veidot arī starptautiskā līmenī. Tas attiecas, protams, it sevišķi uz ES un citām starptautiskām organizācijām. Nodarbojamies ar zināmu “cīņu” arī EP. Tāpēc es apsveicu visus tos, kuri vēl aizvien darbojas EP, ar to, ka Latvija un jūs personīgi piedalāties tiesiskuma un demokrātijas nostiprināšanā ne tikai Latvijā, bet arī visā Eiropā (visplašākajā izpratnē).

Paldies jums!

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-diskusija-latvija-un-eiropas-padome-sodienas-izaicinajumi-un-skats-uz-nakotni-par-godu-25-gadadienai-kops-latvijas-iestasanas-eiropas-padome>